

Gemeenteraadsverkiezingen : Adviesraad Sociaal Domein Baarle-Nassau doet politieke partijen suggesties

In maart 2018 zijn voor het eerst gemeenteraadsverkiezingen na de decentralisaties via de Wmo, Jeugdwet en Participatiewet.

Een goede gelegenheid voor politieke partijen het sociaal domein nog verder te verbeteren. Met het oog op de op te stellen partijprogramma's komt de Adviesraad Sociaal Domein Baarle-Nassau voor alle politieke partijen met een aantal overwegingen en adviezen. Deze zijn gebaseerd op signalen die de Adviesraad vanuit de verschillende sectoren van het sociaal domein ontvangen heeft.

Leden van de Adviesraad Sociaal Domein zijn graag bereid tot een toelichting aan politieke partijen.

1. Duidelijke informatie voor burgers

De gemeente dient bij alle veranderingen zijn burgers op een begrijpelijke wijze te informeren.

De gemeente moet informatie over de mogelijkheid van een persoonsgebonden budget en de hoogte van de eigen bijdrage, het verschil tussen een algemene voorziening en een maatwerkvoorziening en de mogelijkheden van klachten en bezwaar/beroep op een structurele wijze communiceren.

Adviezen:

- Maak gebruik van verschillende manieren (huis-aan-huiscirculaires!, website, folders, ervaringsdeskundigen, deskundige vrijwilligers) om burgers laagdrempelig te informeren;
- Raadpleeg burgers, deskundige vrijwilligers en ervaringsdeskundigen over de beste manier van informeren;
- Beleg themabijeenkomsten om de diverse doelgroepen over zaken van het sociale domein te informeer c.q. te consulteren, bijv. leerlingenvervoer, mantelzorg aan kinderen, de rol van de gemeente bij het ondersteunen van ouders, enz.;
- Informeer burgers actief over de mogelijkheid om een klacht in te dienen of bezwaar/beroep aan te tekenen.

2. Onafhankelijke cliëntondersteuning

Een burger die behoefte heeft aan iemand die met hem meedenkt bij het opstellen van een persoonlijk plan ter voorbereiding op het keukentafelgesprek, kan gebruik maken van een cliëntondersteuner. De cliëntondersteuner wordt door de gemeente beschikbaar gesteld en is onafhankelijk. Vooral voor minder mondige burgers kan de cliëntondersteuner een cruciaal persoon zijn bij het formuleren van de ondersteuningsvraag.

KBO Baarle-Nassau heeft een gecertificeerde cliëntondersteuner.

Adviezen:

Adviesraad Sociaal Domein Baarle-Nassau

- Zorg dat de cliëntondersteuners werkelijk onafhankelijk zijn van de gemeente en van zorgaanbieders, zoals de cliëntondersteuners van KBO en van Zorgbelang Brabant;
- Zorg dat er cliëntondersteuners beschikbaar zijn voor ALLE doelgroepen;
- Organiseer indien mogelijk integrale cliëntondersteuning (zorg, Wmo, jeugd en langdurige zorg), zodat cliënten met maar één cliëntondersteuner te maken krijgen;
- Stimuleer de bekendheid van onafhankelijke cliëntondersteuners.

3. Wonen

De gemeente dient te bewerkstelligen dat de woningen gebouwd worden waaraan duidelijk behoefte is.

Demografische ontwikkelingen zijn dermate dynamisch dat aanpassing van de woonvisie noodzakelijk is.

De voortgang van de nieuwbouw en de noodzakelijke ontmoetingsruimte (gasterij) van Janshove vragen erom dat er druk op de ketel gehouden wordt.

Adviezen

- Ga in overleg met de burgers om duidelijk in beeld te krijgen welke woonvoorzieningen er richting toekomst nodig zijn;
- Ga via overleg met de burgers na waaraan op terrein van wonen behoefte is;
- Investeer in een goed woningbestand voor jongeren en jonge gezinnen in Baarle-Nassau en Ulicoten om hen aan de gemeente te binden;
- Stimuleer doorstroming, zodat starterswoningen beschikbaar blijven komen;
- Zorg ervoor dat Baarle een bruisend dorpskarakter behoudt, waar het veilig en plezierig wonen is;
- Sta open voor initiatieven van burgers die nieuwe bouwvormen (willen) ontwikkelen;
- Vergroot de mogelijkheden van eigen inbreng in de leef- en woonomgeving;
- Bouw betaalbare woningen/appartementen (zowel koop als huur) voor de middenklasse;
- Stimuleer met hulp van seniorenbonden aanpassingen van huidige woningen;
- Maak werk van levensbestendig bouwen en toepassing van domoticavoorzieningen;
- Informeer senioren structureel over de gemeentelijke blijverslening;
- Stimuleer de bouwinitiatieven voor mensen met dementie en voor senioren die langdurige zorg nodig hebben;
- Stel een integrale woon- en zorgvisie op.

4. Inkoopbeleid

Door middel van het inkoopbeleid realiseren gemeenten hun maatschappelijke opdracht om mensen met een hulpvraag te ondersteunen. Zij kunnen door hun manier van inkopen invloed uitoefenen op het beleid en het gedrag van zorgaanbieders door eisen te stellen.

Adviezen:

- Laat de Adviesraad Sociaal Domein actief meedenken over het inkoopbeleid
- Zorg dat de cliënt voldoende keuzevrijheid heeft uit meerdere aanbieders;
- Baseer het inkoopbeleid op de resultaten van het cliëntervaringsonderzoek;
- Stel duidelijke eisen aan het cliënten- en kwaliteitsbeleid van de aanbieders;

Adviesraad Sociaal Domein Baarle-Nassau

- Zorg voor een realistische financiële vergoeding van de zorgaanbieders;
- Ondersteun lokale initiatieven zodat de zorg zoveel mogelijk in de directe omgeving verleend kan worden.

5. Ondersteuning van mantelzorgers

Mensen met een ondersteuningsvraag wonen langer zelfstandig. Een belangrijke voorwaarde daarvoor is in veel situaties het ondersteunen van de mantelzorgers die het in de praktijk mogelijk maken dat mensen met een beperking in de samenleving blijven wonen. Ondersteuning van mantelzorgers kan veel omvatten: mogelijkheden voor ontspanning, respijtzorg, het mantelzorgcompliment, dag van de mantelzorg en mantelzorgers betrekken bij het keukentafelgesprek

Adviezen

- Stel een gedegen mantelzorgbeleid op samen met mantelzorgers en deskundigen;
- Verlicht op tal van manieren de draaglast van mantelzorgers;
- Faciliteer het mantelzorgcafé;
- Stimuleer dat mantelzorgers zelf een apart keukentafelgesprek hebben.

6. VN-verdrag inzake rechten van mensen met een beperking

Het VN-verdrag wil de participatie van mensen met een beperking (lichamelijk, visueel, geestelijk, verstandelijk) vergroten en drempels (feitelijk, sociaal, financieel) wegnemen. De gemeente beschikt over tal van instrumenten om die participatie te bevorderen. Maatschappelijke participatie is zowel op landelijk als gemeentelijk niveau een belangrijk doel. Gezien de geografische situering van onze gemeente in de grensstreek zal het openbaar vervoer hierbij steeds meer een rol van betekenis spelen in Baarle-Nassau en in Ulicoten.

Adviezen:

- Stel een lokale inclusie-agenda op;
- Zorg voor duidelijke en herhaalde voorlichting met betrekking tot participatie;
- Betrek mensen met een beperking bij het beleid dat hen raakt;
- Zorg ervoor dat mensen met een beperking gelijke kansen krijgen op het vinden van zinvol, betaald werk op de arbeidsmarkt;
- Stimuleer en ondersteun initiatieven die deelname van mensen met een beperking aan dagelijkse activiteiten bevorderen;
- Handhaaf op het ten onrechte parkeren op invalide-parkeerplaatsen en op het parkeren op trottoirs;
- Pas de voorschriften in bouwverordeningen aan (deurbel lager, videofoon bij de bel, invalidetoiletten in alle openbare gelegenheden, etc.);
- Zorg dat de infrastructuur in de kernen aangepast is aan gebruikers van rollators en elektrische rolstoelen en aan mensen die wat moeilijker ter been zijn.

7. Gezondheid

Adviesraad Sociaal Domein Baarle-Nassau

De gemeente heeft tot taak de gezondheid van burgers te bevorderen en onder meer depressie, eenzaamheid en alcohol/drugsmisbruik te verkleinen.

Door te werken aan positieve gezondheid kan zij burgers ondersteunen in het behouden van de zelfregie ondanks lichamelijke en geestelijke uitdagingen van het leven.

Adviezen

- Vergroot de gezondheidsvaardigheden van burgers;
- Analyseer de gezondheidssituatie in het dorp en stel met de inwoners een plan van aanpak op;
- Betrek de Adviesraad Sociaal Domein bij het cliëntervaringsonderzoek Wmo en bij het cliëntervaringsonderzoek Jeugd.

8. Jeugd

De gemeente is verantwoordelijk voor het ondersteunen van ouders bij opvoedproblemen en van jongeren met opgroeioproblemen. Het gaat om bijvoorbeeld huiselijk geweld, tijdig signaleren van psychische problemen en specialistische zorg. Het beleid wordt zowel op lokaal niveau als op regionaal niveau gevoerd. Belangrijk thema is de omslag waarbij de burger wordt ondersteund om zijn eigen problemen aan te pakken.

Adviezen:

- Stimuleer dat cliënten zelf hun (familie)plan opstellen;
- Zorg dat een cliënt een vaste contactpersoon bij de gemeente heeft;
- Vraag jonge cliënten op een aansprekende manier naar hun ervaringen;
- Betrek tijdig de Adviesraad Sociaal Domein bij het cliëntervaringsonderzoek Jeugd en bij de evaluatie van het CJG;
- Zorg dat de gemeente invloed houdt op het jeugdbeleid, in samenwerking met centrumgemeente Breda;
- Zorg voor duidelijke criteria voor toegang en wijze van monitoring van de jeugdzorg. Deze moeten ook inzichtelijk zijn voor de doelgroep (hun ouders).

9. Burgerinitiatieven

Burgers ondernemen steeds meer initiatieven. De gemeente kan deze initiatieven faciliteren door bijvoorbeeld een startsubsidie, een welwillende ambtenaar met kennis van beleid, fondsen en financieringsmogelijkheden en door initiatieven met elkaar in verbinding te brengen.

Adviezen

- Stimuleer dat de gemeente open staat voor initiatieven van burgers en die faciliteert;
- Sta als gemeente achter het “right to challenge”.

10. Vrijwilligers

Eén op de twee mensen in onze samenleving zet zich vrijwillig in. Overal zijn vrijwilligers, bewoners en hun organisaties en verenigingen actief voor doelen die zij zelf belangrijk en nodig vinden.

Adviesraad Sociaal Domein Baarle-Nassau

Adviezen

- De gemeente creëert de randvoorwaarden waaronder het brede vrijwilligerswerk kan floreren;
- De gemeente onderschrijft het belang van verenigingsondersteuning;
- Er is per kern een laagdrempelig loket waar vrijwilligers met al hun vragen terecht kunnen;
- De gemeente kan in overleg met burgers een aantal zaken door henzelf laten regelen, zoals voorzieningen in hun eigen wijk/buurt;
- In dat geval zal de gemeente middelen beschikbaar moeten stellen om de afspraken te kunnen verwezenlijken.

11. Sociale verbondenheid

Mobiliteit is vaak een voorwaarde voor voldoende sociale contacten. Lopen die sociale contacten terug, dan neemt de kans op eenzaamheid sterk toe. Dat is ook het geval als een aantal voorzieningen wegvalt, zoals individuele begeleiding, dagbesteding, dagverzorging. Dit is het geval in onze gemeente. Beperkte financiële draagkracht zorgt er vaak voor dat het gevoel van eenzaamheid nog versterkt wordt.

Adviezen

- De gemeente geeft regelmatig en helder voorlichting over de openbaar vervoermogelijkheden in onze gemeente;
- In het bijzonder de minder draagkrachtigen worden gestimuleerd om van het o.v. gebruik te maken;
- Onze gemeente heeft grote behoefte aan een laagdrempelige ontmoetingsruimte. Het moet een gastvrije ontmoetingsplek zijn, waar mensen zich thuis voelen en mét mogelijkheden voor bijvoorbeeld familiebijeenkomsten. Een plek die voor iedereen toegankelijk is, ook voor ouders met jonge kinderen;
- Nieuwe initiatieven kunnen de sociale contacten bevorderen, bijvoorbeeld het 'samen eten voor ouderen', het opzetten van een 'huiskamer';
- Het in het leven roepen van een systeem van 'signalering eenzaamheid' vraagt om serieuze bestudering.

12. Participatie

Het is van belang dat alle burgers kunnen meedoen in onze lokale samenleving. De mogelijkheid hiertoe hangt o.a. sterk af van hun financiële draagkracht.

Adviezen:

- De gemeente tracht in beeld te brengen waar echte knelpunten zitten in dezen;
- De gemeente wijst financieel kwetsbare burgers op de mogelijkheden tot ondersteuning via schuldhulpverlening, maatschappelijk werk, budgetcoaching, sociaal-cultureel fonds, huursubsidie, blijverslening etc.;
- Het is van groot belang dat onze gemeente haar laagdrempelig lokaal loket, waarbij maatwerk geleverd wordt, in stand houdt.